

**Profesor univ. ing. CONSTANTIN GHIULAI
(1898 – 1976)**

**Întemeietorul învățământului superior de autovehicule din
România**

Autor: **Prof. univ. emerit dr. ing. GHEORGHE FRĂȚILĂ**
Universitatea „POLITEHNICA” din București
Membru corespondent al Academiei de Științe Tehnice din România

Profesorul universitar ing. Constantin Ghiulai s-a născut în comuna Ulești, județul Ialomița, în ziua de 1 decembrie 1898 și a decedat în București la 23 septembrie 1976.

A absolvit, cu întreruperi din cauza războiului, liceul Mihai Viteazul din București.

În noiembrie 1916, la retragerea din Muntenia a trupelor noastre sub presiunea armatei germane, s-a angajat voluntar în armată fiind repartizat la Școala de ofițeri de rezervă de infanterie din Botoșani. După demobilizare, în anul 1918, s-a înscris la Institutul Electrotehnic al Universității din București, ale cărui cursuri a trebuit să le întrerupă în aprilie 1919 din cauza remobilizării ca ofițer de rezervă în Basarabia. Cu toate că a cerut în mod repetat demobilizarea, aceasta i-a fost refuzată și, prin urmare, nu a putut continua studiile universitare, fiind nevoit să solicite trecerea în cadrele active ale armatei, în vara anului 1920, ca sublocotenent în regimentul 23 infanterie. Datorită aptitudinilor deosebite și pasiunii pentru tehnică, a cerut și a obținut, în octombrie 1920, mutarea în primul și singurul regiment de tancuri din țara noastră, la acea dată, aflat la Târgoviște. După o muncă asiduă devine, în scurt timp, primul ofițer specializat al regimentului de tancuri, unde a avut succesiv ca sarcini: profesor de tehnica autovehiculelor și a tancurilor la Școala de pregătire tehnică a ofițerilor din regiment, șef al serviciului tehnic, șef al atelierelor de întreținere și reparare pe care le-a reorganizat și dezvoltat după un proiect propriu.

În anul 1927, având gradul de locotenent, a fost trimis în Franța la specializare unde a urmat cursurile Școlii speciale pentru ofițeri tehnici de tancuri și auto a armatei franceze, la Versailles și Paris. A absolvit această școală cu calificativul „foarte bine”, clasat la egalitate cu șeful promoției, dintr-un număr de 20 ofițeri, din care o parte aveau diplome de inginer.

Pe bază de concurs, în septembrie 1931, a obținut un concediu de studii de 4 ani, cu salariu, pentru a urma Școala Politehnică din București, Facultatea Electromecanică, cu angajamentul de a servi în armată ca ofițer inginer 12 ani de la obținerea diplomei.

Ca inginer în armată în perioada octombrie 1935 – iulie 1946 a organizat, condus și dezvoltat Serviciul Motorizării din Direcția Tehnică a Ministerului Înzestrării Armatei, cu unele întreruperi datorate unor sarcini de răspundere în țară și în străinătate. Din 1936 și până în 1939 a activat la marile uzine din Cehoslovacia și din Germania (Skoda, Tatra, Poldi, Ceskomarewsca, Witcovice, Henschell, Tempo), ca inginer specialist în tancuri și automobile, având ocazia, pe de o parte, să-și pună în aplicare cunoștințele ingineresti acumulate și, pe de altă parte, să-și lărgască continuu contactul avut cu inginerii de înaltă calificare din fabricile de specialitate străine.

În această perioadă de 3 ani a colaborat strâns cu fostul Institut de Cercetări Tehnice - Științifice pentru Armată și Aviație (V.T.L.U.) din Cehoslovacia. După cum aprecia însuși prof. ing. Constantin Ghiulai, această perioadă de timp poate fi considerată ca cea mai favorabilă în ridicarea calificării sale profesionale de inginer electromecanic, specialist în autovehicule, și care i-a servit în cea mai mare măsură la predarea diferitelor cursuri de calcul și construcția autovehiculelor și, mai cu seamă, a cursurilor tehnologice pe care le-a predat mai târziu la Institutul Politehnic din București și la Academia Tehnică Militară.

După înapoierea în țară, în anul 1939, a deținut funcția de șef de serviciu în Direcția Tehnică a Ministerului Înzestrării Armatei, având atribuții legate de controlul tehnic al fabricației, îndrumarea pentru pregătirea și organizarea proiectării, fabricației și modernizării autovehiculelor din dotarea armatei și coordonarea fabricației în Uzinele Reșița, Ford - România, Concordia - Ploiești ș.a.

A elaborat și pus de acord cu fabricile constructoare, caietele de sarcini pentru comenzile de autovehicule, cu dezvoltări de 250-450 pagini fiecare, cuprinzând toate condițiile tehnice, performanțele obligatorii, încercările, omologarea prototipurilor, condițiile de control, recepție etc.

Tot în perioada războiului a fost numit responsabil – coordonator al proiectării, experimentării, organizării fabricației și realizării tractorului rapid cu șenile DT – 1 pentru artilerie, în colaborare cu uzinele Rogifer Reșița și Ford.

Profesorul ing. Constantin Ghiulai a fost promotorul cursurilor sistematice de automobile inițiate în jurul anilor 1939-1940 la Institutul Politehnic din București.

Activitatea didactică la Institutul Politehnic din București a început-o în anul școlar 1940-1941, după înapoierea din străinătate, când a fost numit conferențiar la Facultatea de mecanică unde a predat următoarele cursuri: „Automobile” și „Care de luptă” la secția Armament (1940-1941); „Automobile și tancuri” la secția Armament (1941-1942); „Automobile și tractoare” la secția Transporturi terestre (1942-1948); „Tehnologia fabricației mașinilor termice”.

În august 1946, la cerere, i s-a aprobat trecerea în rezervă cu gradul de colonel-inginer.

Ca inginer civil a desfășurat o activitate bogată, după cum urmează: în cadrul Uzinelor Vulcan (1946-1948) din București unde s-a preocupat de organizarea și conducerea serviciului planificării producției și a serviciului controlului calității producției; în Ministerul Metalurgiei, ca șef al secției Standardizare, Control tehnic și Documentare din Direcția Siderurgiei, unde a participat, printre altele, la elaborarea primelor circa 150 de proiecte de STAS-uri privind fontele și oțelurile. A organizat, pe baze moderne, serviciile de control al calității fabricației în cele circa 30 întreprinderi siderurgice subordonate în acel timp Direcției Siderurgiei.

În ianuarie 1952 a fost transferat din Ministerul Metalurgiei la Academia Tehnică Militară.

La Academia Tehnică Militară, activitatea didactică a început-o cu anul școlar 1951-1952 ca șef al catedrei Tancuri și Auto pe care a organizat-o începând cu stabilirea primului plan de învățământ și a primelor programe de curs. A asigurat personal predarea principalelor cursuri de specialitate (majoritatea la discipline ce s-au predat pentru prima dată în țară); a îndrumat și format noile cadre de specialitate ale catedrei din rândurile inginerilor militari diplomați ai Institutelor Politehnice din București și Timișoara și ai Academiei Tehnice Militare, reușind să constituie echipe de cadre care să asigure acoperirea predării tuturor disciplinelor; a inițiat înființarea și a condus și realizat dezvoltare laboratoarelor acestei catedre.

Profesorul inginer Constantin Ghiulai a predat la Academia Tehnică Militară următoarele discipline: „Teoria și încercările automobilelor” (1951-1954); „Construcția și calculul automobilelor” (1951-1954); „Teoria tancurilor” (1951-1955); „Construcția și calculul tancurilor” (1951-1957); „Echipamentul electric al autovehiculelor și tancurilor” (1955-1960); „Transmisii automate pentru autovehicule și tancuri” (1957-1960).

Activitatea didactică a prof. ing. Constantin Ghiulai s-a desfășurat atât la Institutul Politehnic din București, cât și la Academia Tehnică Militară.

Începând din septembrie 1960 a fost numit în funcția de decan al Facultății TehnicoEconomice, facultate care, în afară de cursurile normale, cuprindea și cursuri post-universitare (formă nouă de învățământ în acei ani, cursuri de zi și cursuri fără frecvență).

Profesorul ing. Constantin Ghiulai a adus o contribuție remarcabilă la organizarea învățământului tehnic superior de automobile din țara noastră și a primei catedre de Autovehicule rutiere din Institutul Politehnic din București, în calitate de șef al catedrei și apoi ca profesor consultant. A fost titularul cursului de „Teoria, calculul și construcția automobilului” până la pensionare. A inițiat înființarea și a realizat laboratoarele catedrei până la forma lor de astăzi.

Prof. ing. Constantin Ghiulai a fost primul conducător științific de doctorat din țară în specialitățile: „Automobile și Tractoare” și „Automobile și Tancuri”, asigurând orientarea cercetărilor științifice pe direcții de interes științific și practic. Sub îndrumarea sa au obținut titlul de doctor inginer cadre didactice de la catedrele de specialitate de la Universitatea Politehnică din București, Academia Tehnică Militară și alte centre universitare, precum și ingineri din producție și cercetare.

Profesorul inginer Constantin Ghiulai a fost promotorul formării de cadre didactice universitare și de cercetare în domeniul autovehiculelor rutiere din țara noastră. Având o vastă experiență în producție privind proiectarea, încercarea și fabricarea autovehiculelor, îmbinată cu o competență științifică asigurată de pregătirea deosebită, recunoscută, a Școlii Politehnice Bucureștene, a tipărit, în anul 1948, primul curs de nivel superior de automobile din țara noastră. Experiența sa bogată a fost concretizată și prin publicarea primei lucrări complete din țară ce tratează mecanica automobilului. A elaborat un număr mare de lucrări științifice, studii, proiecte, manuale cu un total de 7235 pagini. De asemenea, a avut o contribuție importantă la realizarea primelor tipuri de autocamioane românești.

Viața și activitatea didactică și științifică, precum și statornicul atașament față de învățământul din domeniul autovehiculelor cu care s-a identificat permanent, constituie un exemplu demn de urmat de toți cei pe care, cu aleasă pricepere, i-a îndrumat și format.